

Datum 2017-06-01 Vår referens Martina Perzanowska/Avtal

Er referens N2017-01869-RS, Näringsdepartementet

Unionens yttrande rörande effektivare sanktioner i livsmedelskedjan

Sammanfattning

Unionen instämmer med förslaget att ev. sanktionsavgifter i livsmedelslagen bör höjas för att stå i proportion till överträdelser, för att säkerställa att dessa är proportionerliga och avskräckande. Brottslig verksamhet får aldrig vara ekonomiskt gynnsam. Detta för att säkerställa konsumenternas intresse och medarbetares hälsa.

Vi anser dock att frågan rörande de straffrättsliga sanktionerna behöver utredas ytterligare.

Förtydligande runt Unionens uppfattning runt straffrättsliga sanktioner

I promemorian framgår inte vem ev. åtal skall riktas mot. Unionens uppfattning är att ansvar skall utkrävas där det är rimligt. Hänsyn behöver tas utifrån medarbetarens lojalitetsplikt mot arbetsgivaren, men även utifrån skriftlig delegering och utbildning. Stor vikt bör även analyseras runt uppsåt. Livsmedelsföretaget bör ha det primära ansvaret för livsmedelstillverkningen och livsmedelssäkerheten.

Djurhållning

Det är av stor vikt att förhindra farliga och skadliga beteenden runt djurhållning för att förhindra att djuren far illa. Unionen anser att det är av största vikt att produktionsnära tjänstemän har den utbildning och

mandat som krävs för att säkerställa att en korrekt djurhållning efterföljs. Men även så att ev. negativ "kultur" som kan finnas på arbetsstället inte accepteras.

Det är viktigt att denna utbildning är bred och även omfattar flera områden som exempelvis foderområdet. Där bör tydligt framgå att kontaminerat foder är otjänlig som djurföda och att extra högra krav ställs på livsmedelsproducerande djur, eftersom detta kan få mycket allvarliga konsekvenser för både djurens liv och hälsa men även för de människor som senare konsumerar dessa som livsmedel.

Dessa ärenden leder sällan till åtal pga. av låg prioritet hos polis och åklagare, ibland hinner dessa ärenden preskiberas innan lagföring. Kanske behövs det en skärpning/ökade befogenheter hos kontroll och tillsynsverksamheten?

Spårbarhet

Felaktig märkning och saluföring är ett område där den organiserade brottsligheten upplevs som ett växande problem.

I Sverige har vi "hästköttskandalen" i färskt minne, där produkter saluförts med påstående att de innehöll nötkött, men visade sig innehålla hästkött. Det har även förekommit att importerat kött marknadsförts som svenskt.

Flera livsmedelstillverkare i Sverige har nu infört eget DNA-laboratorium för att säkerställa köttets ursprung och kvalitet, vilket Unionen upplever positivt. Dock skall tilläggas att detta är en kostsam och tidskrävande process och utestänger därför Sveriges mindre livsmedelstillverkare. Det är viktigt att inga brister uppstår rörande spårandet av smittkällor. Detta eftersom det kan innebära allvarliga risker både för både konsumenter och de medarbetare som hanterar detta livsmedel. Även felaktig märkning eller innehållsförteckning kan orsaka fara för människors liv och hälsa genom att utelämna t.ex. allergener. Att äventyra eller vilseleda bör i detta fall ses som allvarligt. Det är viktigt att livsmedel säkerställer en hög skydds nivå för människors hälsa och konsumenternas intresse.

Slutsats

Lagstiftningen bör vara utformad som att den motverkar att allvarliga överträdelser begås. Det är av stor betydelse att lagstiftaren ger uttryck detta genom att se över nuvarande lagstiftning och att sådana överträdelser kan prioriteras av rättsväsendet.

Ett sanktionsavgiftssystem innebär ett konkret och förutsägbart system. Dock bör utredningen urskilja de mer "bagatellartade brotten" (krav på dokumentation i olika avseenden, som inte har någon omedelbar negativ följd i olika avseenden) till skillnad om överträdelserna som skett systematiskt och livsmedlet fått eller kan antas få, stor spridning, med stora konsekvenser som följd.

Allmänhetens förtroende för lagstiftning är viktig och allvarliga förfaranden som inte straffas på ett sätt som anses tillräckligt, riskerar urholka allmänhetens förtroende för lagstiftningen.

A handwritten signature in blue ink, reading "Marina Åman". The signature is written in a cursive, flowing style.

Marina Åman, 2:e vice ordförande Unionen